

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа

«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»

ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

*періодичний
інформаційний
бюлетень*

**№ 5
2025**

УДК 001(4-6ЄС)

Ідентифікатор медіа R40-05189

ISSN 3041-1734 (online)

Редакційна рада: Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша

Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі : електронний інформаційний бюлетень // МОН України; ДНУ УкрІНТЕІ. – Київ : УкрІНТЕІ, 2025. – Вип. 5. – 48 с.

Електронний інформаційний бюлетень "Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі" – це результат щоденного моніторингу новин щодо інновацій, нових технологій, науково-дослідних та інноваційних проєктів, на виконання грантів від Європейської ради з питань досліджень, ініціативи МСП, змін законодавства в області науки, технологій та інноваційної діяльності за пріоритетними напрямками, актуальних подій.

Періодичність: щомісячно.

Рік заснування: 2017 р.

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ.

IBAN: UA518201720313201001201097044 в УДКСУ у м. Києві,
код ЄДРПОУ 40814998, ПІН 408149926502, код платежу 25010100

З питань придбання:

тел: (044) 521-00-39, e-mail: uintei.info@gmail.com

Засновник: Державна наукова установа "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5332 від 12.04.2017 р.

Адреса редакції: 03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

ЗМІСТ

ОФІЦІЙНІ ЗАХОДИ	5
ЄС залишається відданим глобальній співпраці щодо мікрочіпів	5
ЄК надає додаткові 10 мільйонів євро для ініціативи MSCA4Ukraine	6
Рада визначила дорожню карту для досягнення спільного європейського ступеня	6
ЄС та Велика Британія домовилися про оборонне партнерство як прелюдію до тіснішої співпраці	7
Комісія публікує Робочу програму "Горизонт Європа" на 2025 рік	8
ЄК затверджує Робочу програму JRC на 2025-2027 роки	9
Рада керівних директорів ЕІТ закликає до рішучих дій для зміцнення екосистеми стартапів та скейлапів Європи	9
Рада закликає до інклюзивної, етичної, сталої та орієнтованої на людину стратегії впровадження штучного інтелекту в науку	10
ТОЧКА ЗОРУ	11
Точка зору Девіда Метьюза: що насправді є досягненнями Рамкових програм досліджень ЄС?	11
ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	14
РІШЕННЯ РАДИ про прийняття програми додаткових досліджень реакторів з високим потоком на 2024-2027 роки	14
Рішення Ради ЄС (CFSP) 2025/889 від 12 травня 2025 року із підтримки Європейської мережі незалежних аналітичних центрів з питань нерозповсюдження та роззброєння	15
Рада схвалила порядок денний політики Європейського дослідницького простору на наступні три роки	16
Готовність до криз: Рада та Парламент досягли угоди щодо ліцензування патентів як крайньої інстанції	17
Рада закликає до інклюзивної, етичної, сталої та орієнтованої на людину стратегії впровадження штучного інтелекту в науку	18
Рада закликає до кращого використання космічних даних для покращення управління кризами	19
АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ	19
Проміжне офіційне оцінювання програми "Горизонт Європа" - комісія аналізує вплив та віддачу від Рамкової програми	19
Звіт JRC за 2024 рік	21
Інновації в блакитній економіці ЄС стимулюють зростання	22
країни, які представляють добровільні національні огляди (ДНО) щодо реалізації Цілей сталого розвитку	24
Захист екосистем: майже половина рекомендацій Стратегії ЄС щодо біорізноманіття вже виконана	24
Посібник з інновацій ЕІТ КІС та Посібник зі створення бізнесу 2025 року	26
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	26
Україна і Велика Британія запустили співпрацю у сфері науки, технологій та інновацій у межах 100-річного партнерства	26

МОН і Кембриджський університет підписали угоду про співпрацю у сфері викладання англійської мови	27
ІІІ-технології в закладах освіти: МОН і Panopto підписали меморандум про співпрацю ЄС та Єгипет завершують переговори щодо PRIMA на презентації Робочої програми "Горизонт Європа 2025" у Каїрі.....	29
УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ... 29	
Євроінтеграція науки: розпочалася підготовка Дорожньої карти інтеграції України до ЄДП на 2025–2027 роки.....	29
Установи НАН України – серед переможців конкурсу українсько-латвійських науково-дослідних проєктів 2025-2026 років	30
У КПІ відкрили новий науковий парк: підтримка інновацій, ветеранської освіти та розвитку медичної інженерії	31
Science City: нові можливості для бізнесу, науки та інновацій	31
Уряд погодив передання частини бюджетних призначень до НАН України для продовження наукових досліджень у 2025 році.....	33
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ	34
ERC збільшує фінансування для провідних світових дослідників, які переїжджають до Європи	34
У Польщі запускається перший Національний центр боротьби з раком	35
ЕІТ та Польща розпочинають пілотний проєкт для стартапів з високим потенціалом	35
Перший у світі сертифікований довідковий матеріал для покращення діагностики целіакії	36
Пріоритети досліджень на останні роки програми "Горизонт Європа" починають визначатися	37
Збільшення привабливості Європи для проведення клінічних випробувань	39
ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ.....	41
Планування високовольтних мереж постійного струму для вуглецево-нейтрального майбутнього	41
ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ	42
Спільне створення здорових коридорів для найбільших міст Європи.....	42
Сербська лабораторія використовує отруту скорпіонів для боротьби з раком	43
ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ	44
Третя океанічна конференція ООН "Прискорення дій та мобілізація всіх учасників для збереження та сталого використання океану"	44
Відкрито конкурс проєктів у сфері прикладних квантових технологій у межах мережі Eureka.....	45
ЄК оголошує про нові конкурси та пілотний проєкт "Вибори Європу".....	46
INESC TEC оголошує новий конкурс для старших дослідників ІКТ, зацікавлених у проведенні від одного до трьох місяців у Португалії	47

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ

ЄС ЗАЛИШАЄТЬСЯ ВІДДАНИМ ГЛОБАЛЬНІЙ СПІВПРАЦІ ЩОДО МІКРОЧІПІВ

Європа, незважаючи на загострення торговельної напруженості, продовжує співпрацювати з глобальними партнерами для розвитку напівпровідникової промисловості, заявила 21 травня виконавчий віцепрезидент Комісії з питань технологічного суверенітету Хенна Вірккунен.

У січні США запровадили обмеження на експорт передових чіпів штучного інтелекту, які поширюються на понад половину країн-членів ЄС, а адміністрація Трампа з того часу розпочала розслідування імпорту напівпровідників з метою запровадження галузевих тарифів. На тлі цієї тенденції для Європи як ніколи важливо розвивати власні потужності з проєктування та виробництва передових напівпровідників, сказала Вірккунен.

"Ця ера глобальної торгівлі не сигналізує про кінець глобальних інноваційних моделей, а радше відкриває можливості для подальшої співпраці та інтеграції", – наполягала вона, вказуючи на цифрові партнерства, узгоджені останніми роками з Японією, Південною Кореєю, Канадою та Індією.

Вірккунен використала зібрання світової спільноти напівпровідників, щоб представити Європу як місце для партнерства та інвестицій. "Європа пропонує дуже стабільне політичне середовище з дуже чіткою регуляторною базою, а захист [інтелектуальної власності] забезпечує визначеність для довгострокових проєктів", – сказала вона.

Вона також вказала на таланти, які надходять через європейські "університети світового класу та дослідницькі центри", та потенціал масштабування завдяки єдиному ринку.

Виконавчий директор Імес Люк Ван ден Хове погодився, що глобальна співпраця має вирішальне значення для просування інновацій у напівпровідниках. Глобальні ланцюги поставок напівпровідників настільки складні, що майже немислимо, щоб один регіон опанував кожен аспект технології. Ван ден Хове стверджував, що саме тому Європа повинна зосередитися на розвитку своїх сильних сторін.

Закон про чіпи 2.0

Саме завдяки цьому Закону ЄС сподівається досягти своєї цілі – подвоєння частки ЄС на світовому ринку напівпровідників до 20% до 2030 р. Міжнародна співпраця є частиною стратегії, включаючи спільні дослідницькі проєкти з Південною Кореєю.

За словами Вірккунен, понад 85% бюджету ініціативи "Чіпи для Європи", частини Закону про чіпи, що підтримує інновації та нарощування технологічного потенціалу, вже виділено. Це включає запуск п'яти пілотних ліній та створення центрів компетенцій у всіх 27 державах ЄС. Однак нещодавня оцінка Європейської аудиторської палати виявила, що ЄС "далеко відстає від темпів", необхідних для досягнення своїх цілей. Наразі він на шляху до досягнення частки ринку в 11,7% до 2030 р.

<https://sciencebusiness.net/semiconductors/eu-remains-committed-global-collaboration-microchips>

ЄК НАДАЄ ДОДАТКОВІ 10 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО ДЛЯ ІНІЦІАТИВИ MSCA4UKRAINE

Європейська Комісія надає додаткові 10 мільйонів євро для ініціативи MSCA4Ukraine, що фінансується програмою Марії Склодовської-Кюрі (MSCA) в рамках програми "Горизонт Європа".

Про цей додатковий бюджет було оголошено нещодавно в рамках планування конкурсів програми на 2025 рік. З моменту свого створення схема MSCA4Ukraine підтримала 173 дослідники, переміщених з України, з бюджетом у розмірі 35 мільйонів євро.

Додатковий бюджет дозволить організації або консорціуму обрати докторантів та постдокторантів з України, які зможуть безпечно продовжувати свою роботу в академічних колах, підприємствах, дослідницьких центрах та державних установах, що базуються в ЄС та країнах, асоційованих з програмою "Горизонт Європа". Обрані стипендіати продовжать свої дослідження за сприятливих умов праці.

Схема включає спеціальну підтримку для організацій, дозволяючи їм приймати дослідників протягом періоду від 8 місяців до 2 років та пропонуючи їм можливості навчання, розвитку навичок та кар'єрного зростання, відмінні умови працевлаштування та належний нагляд.

Запит на вибір нової організації або консорціуму, який керуватиме наступним етапом програми стипендій MSCA4Ukraine, триває до 16 вересня 2025 р. Переможець потім організує конкурс пропозицій, який пропонуватиме стипендії докторантам та постдокторантам з України. Очікується, що конкурс для українських дослідників розпочнеться у першій половині 2026 р.

<https://era.gv.at/news-items/ec-provides-10-million-top-up-for-msca4ukraine-initiative/>

РАДА ВИЗНАЧИЛА ДОРОЖНЮ КАРТУ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ СПІЛЬНОГО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СТУПЕНЯ

нового типу європейського ступеня.

Під час засідання 12 травня Рада запропонувала дорожню карту у три етапи, починаючи із завершення підготовки до запровадження спільного європейського знака ступеня у 2026 р. Наступні два роки будуть витрачені на оцінку знака та вивчення можливості запровадження повноцінного ступеня.

На основі цих даних держави-члени пропонують прийняти рішення у 2029 р. щодо запровадження повноцінного ступеня.

Рада також ухвалила рекомендацію, що визначає критерії присудження спільного європейського знака ступеня, який буде відкритий для програм, що реалізуються університетами з різних країн, включаючи щонайменше дві держави-члени ЄС.

Ян Палмовський, генеральний секретар Гільдії європейських університетів, привітав польське головування в Раді з досягненням угоди. "Я думаю, що триетапний підхід, який будує довіру та узгодженість між державами-членами, є гарним шляхом уперед", – сказав він.

У березні 2024 р. Комісія представила план створення європейського ступеня, а в січні цього року опублікувала свої висновки з [десяти пілотних проєктів Erasmus+](#). Відповідно до плану, Рада запросила Комісію створити політичну лабораторію для розробки структури спільного європейського знака ступеня, включаючи спільний метод перевірки відповідності критеріям та візуальну ідентичність знака.

Політична лабораторія має розпочати свою роботу восени. Європейська асоціація університетів представлятиме в ній вищі навчальні заклади. Результати мають бути представлені Раді до середини 2026 р., щоб знак можна було запровадити до кінця 2026 р.

До кінця 2028 р. Комісія повинна подати Раді звіт про оцінку впровадження маркування та техніко-економічне обґрунтування спільного європейського ступеня для подальшого прийняття рішень. Держави-члени не взяли на себе жодних зобов'язань щодо прагнення до повноцінного європейського ступеня, оскільки наступні кроки залежатимуть від результатів цих оцінок.

Забезпечення взаємного визнання кваліфікацій по всьому ЄС було тривалим і складним процесом. Болонський процес, започаткований у 1999 р., створив Європейський простір вищої освіти, але багато перешкод для реалізації спільних програм залишаються в національному законодавстві.

У своєму звіті, в якому стверджується, що дослідження, інновації, знання та освіта повинні бути закріплені як *"п'ята свобода" єдиного ринку*, колишній прем'єр-міністр Італії Енріко Летта написав, що план європейського ступеня слід розглядати як "наріжний камінь" у досягненні цієї амбіції.

<https://sciencebusiness.net/universities/council-sets-out-roadmap-joint-european-degree>

ЄС ТА ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ДОМОВИЛИСЯ ПРО ОБОРОННЕ ПАРТНЕРСТВО ЯК ПРЕЛЮДІЮ ДО ТІСНІШОЇ СПІВПРАЦІ

промисловість.

Європейський Союз та Велика Британія домовилися про партнерство у сфері безпеки та оборони, яке, за їхніми словами, дозволить тіснішу співпрацю в таких сферах, як підтримка України, і яке може відкрити можливості для британських компаній скористатися перевагами плану ЄС щодо збільшення витрат на оборонну

промисловість. Згідно зі спільною заявою, Велика Британія та Європейська комісія повинні "швидко вивчити будь-які можливості для взаємовигідного посиленого співробітництва",